

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 5.2.2015
COM(2015) 44 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

**Un parteneriat mondial pentru eradicarea sărăciei și dezvoltare durabilă în perioada
ulterioară anului 2015**

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR:

Un parteneriat mondial pentru eradicarea sărăciei și dezvoltare durabilă în perioada ulterioară anului 2015

I. INTRODUCERE

Anul 2015 este decisiv pentru dezvoltarea durabilă la nivel mondial și pentru eradicarea sărăciei. Prin adoptarea agendei de dezvoltare pentru perioada de după 2015, se face apel la comunitatea internațională să răspundă de așa manieră încât să conducă la transformări în ceea ce privește provocările esențiale cu care ne confruntăm în ziua de azi: eradicarea sărăciei, realizarea unei dezvoltări durabile și incluzive pentru generațiile prezente și viitoare și asigurarea promovării și protecției tuturor drepturilor omului și valorilor fundamentale ca bază a unor societăți prospere, care trăiesc în pace.

Anul acesta vor avea loc două reuniuni internaționale la nivel înalt care vor oferi ocazia de a conveni asupra unei noi agende, inclusiv asupra unui set de obiective de dezvoltare durabilă, ca și asupra noului parteneriat mondial care să stea la baza acestora. Este vorba de Cea de a treia conferință internațională privind finanțarea pentru dezvoltare de la Addis Abeba, din luna iulie, și de reuniunea la nivel înalt a Organizației Națiunilor Unite (ONU) pentru adoptarea agendei de dezvoltare pentru perioada de după 2015, organizată la New York, în luna septembrie. Acest proces trebuie să reunească inițiative anterioare și să se bazeze pe acestea, în special pe Obiectivele de dezvoltare ale mileniului (ODM) și pe Conferința „Rio+20” privind dezvoltarea durabilă. Obținerea unui acord privind agenda pentru perioada de după 2015 va avea, de asemenea, implicații importante asupra negocierilor din cadrul Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice.

Au fost deja realizate progrese importante, prin diferite procese din cadrul ONU. Raportul Grupului de lucru deschis privind obiectivele de dezvoltare durabilă¹, raportul Comitetului interguvernamental de experți privind finanțarea destinată dezvoltării durabile² și raportul de sinteză al Secretarului General al ONU (SGONU)³ oferă contribuții-cheie și arată că este posibilă obținerea unui acord mondial privind o agendă de dezvoltare ambițioasă pentru perioada de după 2015.

Uniunea Europeană (UE) a jucat în mod constant un rol important și constructiv în aceste procese, furnizând contribuții esențiale și angajându-se activ alături de parteneri, la toate nivelurile. Comunicările Comisiei Europene din februarie 2013⁴, iulie 2013⁵ și iunie 2014⁶, precum și concluziile Consiliului din iunie 2013⁷, decembrie 2013⁸ și decembrie 2014⁹ exprimă viziunea UE conform căreia

¹ A/68/970, „Raportul Grupului de lucru deschis al Adunării Generale a ONU privind obiectivele de dezvoltare durabilă”, 12 august 2014.

² A/69/315*, „Raportul Comitetului interguvernamental de experți privind finanțarea destinată dezvoltării durabile”, 15 august 2014.

³ A/69/700, „Drumul către demnitate până în 2030: eradicarea sărăciei, transformarea traiului tuturor și protejarea planetei”, 4 decembrie 2014.

⁴ COM(2013) 92, „O viață decentă pentru toți: eradicarea sărăciei și crearea unui viitor durabil pentru planetă”, 27 februarie 2013.

⁵ COM(2013) 531, „Perioada de după 2015: către o abordare cuprinzătoare și integrată privind finanțarea destinată eradicării sărăciei și dezvoltării durabile”, 16 iulie 2013.

⁶ COM(2014) 335, „O viață decentă pentru toți: de la viziune la acțiune colectivă”, 2 iunie 2014.

⁷ 11559/13 „Agenda generală pentru perioada de după 2015”, 25 iunie 2013.

⁸ 17553/13 „Finanțarea destinată dezvoltării durabile și eradicării sărăciei pentru perioada de după 2015”, 12 decembrie 2013.

⁹ 16827/14, „O agendă favorabilă transformării pentru perioada de după 2015”, 16 decembrie 2014.

agenda pentru perioada de după 2015 trebuie să fie globală și universală și să încorporeze toate cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile: socială, economică și de mediu.

Punerea în aplicare a unei agende atât de ambițioase reprezintă o provocare complexă, dar și o ocazie unică de a redefini și de a consolida modul în care conlucrează comunitatea mondială. Pentru a pune în aplicare agenda pentru perioada de după 2015, este necesar un nou parteneriat mondial pentru eradicarea sărăciei și dezvoltarea durabilă, iar pentru ca acest parteneriat mondial să dea rezultate, va trebui să contribuim cu toții. UE este hotărâtă să se angajeze pe deplin și să colaboreze în mod constructiv cu celelalte părți, așteptând cu interes participarea activă a acestora.

Prezenta comunicare are la bază concluziile Consiliului din decembrie 2014 și prezintă punctele de vedere ale Comisiei Europene privind principiile fundamentale și componentele principale de care are nevoie parteneriatul mondial pentru a sprijini în mod eficace agenda de dezvoltare pentru perioada de după 2015. Această comunicare prezintă propuneri privind modul în care UE și statele sale membre ar putea contribui la parteneriat. De asemenea, subliniază disponibilitatea UE de a participa în mod pozitiv la dezbaterile mondiale privind mijloacele de punere în aplicare a viitoarelor obiective de dezvoltare durabilă și va constitui baza pentru o poziție comună a UE în cadrul negocierilor interguvernamentale. În anexă sunt prezentate propuneri privind acțiunile care ar putea fi întreprinse pentru a pune în aplicare agenda pentru perioada de după 2015.

II. PRINCIPIILE FUNDAMENTALE ALE PARTENERIATULUI MONDIAL

Noul parteneriat global va trebui să insufle un nou spirit transformator de solidaritate și de cooperare. Implicarea și asumarea unui rol de lider la nivel național, sprijinite de un angajament politic la cel mai înalt nivel, vor avea o importanță majoră. Eforturile naționale trebuie consolidate printr-o cooperare la toate nivelurile și cu toate părțile interesate, pe baza experienței câștigate în materie de ODM în ceea ce privește crearea unui parteneriat mondial pentru dezvoltare, precum și pe baza experienței obținute în ceea ce privește alte parteneriate internaționale. Pentru ca parteneriatul să dea rezultate, este necesar să se pună în aplicare politici, să se mobilizeze resurse și să crească contribuțiile din partea tuturor țărilor, în măsura posibilităților fiecăreia.

Parteneriatul mondial ar trebui să se bazeze pe principiile responsabilității partajate, a răspunderii comune și a capacității fiecărei părți. Este necesar ca țări aflate în toate stadiile de dezvoltare să se implice în parteneriat și să își asume responsabilitatea punerii sale în aplicare.

De asemenea, parteneriatul trebuie să se bazeze pe drepturile omului, pe buna guvernare, pe statul de drept, pe acordarea de sprijin instituțiilor democratice, pe incluziune, pe nediscriminare și pe egalitatea de gen.

Acesta ar trebui să sprijine integrarea echilibrată a celor trei dimensiuni ale dezvoltării durabile, astfel încât acțiunile să nu fie întreprinse la nivel individual și să se evite situațiile de compromis în care s-ar favoriza atingerea unuia dintre obiective în defavoarea altora. Efectul de amplificare pe care schimbările climatice îl au asupra provocărilor legate atât de eradicarea sărăciei, cât și de dezvoltarea durabilă necesită o integrare activă a chestiunilor legate de schimbările climatice în agenda de dezvoltare pentru perioada de după 2015 și în parteneriatul mondial care va sta la baza acesteia.

Parteneriatul mondial nu trebuie să se rezume la canalele tradiționale de cooperare, ci să promoveze forme de cooperare multiparticipative mai eficace și mai incluzive, care să acționeze la toate nivelurile și să implice atât sectorul privat, cât și societatea civilă, inclusiv partenerii sociali, mediul academic, fundațiile, instituțiile din domeniul cunoașterii și autoritățile publice. Succesul agendei necesită o

coerență a politicilor la toate nivelurile, pentru a asigura faptul că politicile guvernamentale sprijină reducerea sărăciei și dezvoltarea durabilă. Parteneriatul mondial ar trebui să promoveze utilizarea durabilă și eficace a tuturor resurselor, inclusiv a resurselor interne, a finanțării publice internaționale, a finanțării oferite de sectorul privat și a finanțării inovatoare.

Viitorul parteneriat mondial ar trebui să se axeze în mod clar pe obținerea unor rezultate măsurabile, concrete și durabile, care să contribuie în mod direct la atingerea obiectivelor și a ȋntelilor specifice convenite, să se concretizeze în reforme structurale și, în cele din urmă, în efecte pozitive și durabile pentru oameni și pentru planetă. Parteneriatul mondial ar trebui să se ȋntemeieze pe transparența tuturor părȋilor interesate și pe schimbul de informaȋii ȋntre acestea, ar trebui să sublinieze importanța unei monitorizări, răspunderi și revizuirii solide la toate nivelurile, pentru toȋi cetățenii și pentru toate părȋile interesate, și ar trebui să promoveze feedbackul și ȋnvățarea.

Pentru a implementa agenda pentru perioada de după 2015, toate țările ar trebui să instituie politici adecvate care să le permită să pună în aplicare obiectivele de dezvoltare în funcȋie de capacităȋile fiecăreia. Eforturile ar trebui să se concentreze în egală măsură pe instituirea politicilor corespunzătoare și pe mobilizarea unor mijloace financiare adecvate necesare punerii în aplicare, deoarece aceste aspecte sunt interdependente: un mediu de politici clar și axat pe rezultate este o condiȋie preliminară indispensabilă pentru ca finanțarea să aibă un impact real, iar finanțarea ar trebui, de asemenea, să contribuie în mod activ la atragerea și la stimularea altor mijloace de punere în aplicare, de exemplu prin politici de susȋinere, consolidarea capacităȋilor, comerȋ, inovare și investiȋii private.

Comisia Europeană, în strânsă cooperare cu statele membre, va ȋntreprinde acȋiuni în vederea implementării agendei la nivelul UE și în vederea sprijinirii punerii în aplicare a acesteia în alte părȋi ale lumii, prin cooperare și parteneriate constructive. Implementarea deplină a agendei pentru perioada de după 2015 va necesita o implicare activă a UE și a statelor sale membre, care vor trebui să ȋntreprindă măsuri la toate nivelurile. UE ȋși poate ȋmpărtăși experiența dobândită în punerea în aplicare a unor politici care reflectă principiile-cheie ale agendei, precum caracterul durabil, cooperarea și parteneriatele. Aceste politici includ elemente diverse, precum Strategia Europa 2020¹⁰, care vizează obȋinerea unei creșteri inteligente, durabile și favorabile incluziunii prin intermediul unui set ȋnțegrat și coerent de măsuri de politică, la coerența politicilor în favoarea dezvoltării¹¹ și la Al șaptelea program de acȋiune pentru mediu¹².

III. COMPONENTELE-CHEIE ALE PARTENERIATULUI MONDIAL – MIJLOACE DE PUNERE ÎN APLICARE

Componentele-cheie care ar trebui să facă parte din parteneriatul mondial sunt prezentate mai jos. Printre acestea se numără măsurile care ar trebui avute în vedere de către toȋi partenerii în vederea punerii în aplicare cu succes a acestuia și prezentarea unor propuneri concrete privind modul în care UE ȋși poate aduce contribuȋia.

¹⁰ COM(2010) 2020, „Europa 2020. O strategie europeană pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii”, 3 martie 2010.

¹¹ Articolul 208 alineatul (1) din Tratatul privind funcȋionarea Uniunii Europene: „[...] Uniunea ține seama de obiectivele cooperării pentru dezvoltare la punerea în aplicare a politicilor care pot afecta țările în curs de dezvoltare”.

¹² Decizia nr. 1386/2013/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind un Program general al Uniunii de acȋiune pentru mediu până în 2020 „O viață bună, în limitele planetei noastre”, 20 noiembrie 2013.

3.1. Un mediu politic favorabil și stimulatîv la toate nivelurile

În fiecare țară, este necesară o combinație coerentă de politici, practici, instituții și resurse eficace pentru a crea un mediu național favorabil implementării agendei pentru perioada de după 2015. Buna guvernanta la toate nivelurile este un mijloc esențial de punere în aplicare a agendei și un obiectiv important în sine.

La nivel național, toate guvernele, consultându-se pe deplin cu cetățenii lor, vor trebui să decidă modul în care vor contribui la realizarea obiectivelor și a țințelor specifice convenite, luând în considerare necesitatea de a se adresa tuturor membrilor societății, în special persoanelor celor mai vulnerabile. Implicarea deplină a societății civile este esențială. Noul parteneriat mondial ar trebui, de asemenea, să exploateze potențialul în materie de dezvoltare al autorităților locale și al părților interesate de la nivel local. Ar trebui consolidată coordonarea dintre diferitele niveluri – mondial, național, regional și local.

Pentru punerea în aplicare a agendei la nivel național și subnațional, fiecare țară are nevoie de un cadru legislativ și de reglementare eficace în vederea atingerii obiectivelor de politică. Țările trebuie să promoveze instituții eficace și active, politici și sisteme transparente și răspunderea față de proprii cetățeni, asigurată prin procese democratice bazate pe statul de drept. Acestea ar trebui să includă instituirea unor cadre juridice echitabile și previzibile care să promoveze și să protejeze drepturile omului, standardele fundamentale în materie de muncă și de mediu și să asigure gestionarea durabilă a resurselor naturale. Este necesar, de asemenea, să se asigure un mediu stabil și favorabil sectorului privat, inclusiv să se creeze condiții de concurență echitabile și să se încurajeze investițiile durabile. Sunt esențiale punerea în aplicare și asigurarea respectării legislației, inclusiv prin combaterea activităților ilegale, prin eliminarea obstacolelor din calea punerii în aplicare, prin consolidarea capacității în materie de asigurare a respectării legii și prin sensibilizarea publicului, astfel încât părțile interesate să poată trage la răspundere guvernele și autoritățile. UE este hotărâtă să își amelioreze cadrul de reglementare și să coopereze cu partenerii săi pentru a contribui la elaborarea și la consolidarea unor cadre de reglementare echitabile, eficace și transparente și la consolidarea eficienței, a independenței și a calității sistemelor de justiție, prin consolidarea capacității și schimbul de cunoștințe.

Buna guvernanta necesită sisteme eficace pentru înscrierea în buget a cheltuielilor și pentru alocarea financiară și monitorizarea lor. Aceste sisteme trebuie să fie pe deplin transparente și deschise față de publicul larg, astfel încât să se încurajeze participarea la luarea deciziilor și implicarea sectorului privat și să se combată corupția. Instituirea unor politici macroeconomice eficace este absolut esențială pentru a asigura faptul că resursele necesare sunt mobilizate și sunt cheltuite în mod eficace, în conformitate cu obiectivele de dezvoltare durabilă.

Guvernele trebuie să promoveze o creștere economică durabilă și favorabilă incluziunii, de care să beneficieze toți membrii societății, inclusiv persoanele marginalizate și excluse. Instrumentele de reglementare ar trebui combinate cu cele economice, care sunt instrumente flexibile și rentabile ce pot contribui la realizarea obiectivelor combinate. Instrumentele economice precum stimulentele fiscale, tarifele și plățile fixe pentru serviciile ecosistemice pot crea stimulente pentru creșterea durabilă, inclusiv prin transferarea sarcinii fiscale dinspre forța de muncă către produse care au efecte negative asupra sustenabilității și prin eliberarea de certificate comercializabile, ca de exemplu în cazul schemei UE de comercializare a certificatelor de emisii. Stabilirea prețului carbonului constituie un motor important al investițiilor în tehnologii curate și în soluții cu emisii reduse de carbon, în special în țările în curs de dezvoltare. Toate țările ar trebui, prin urmare, să se implice în stabilirea prețului carbonului pentru a soluționa problema emisiilor de gaze cu efect de seră.

Achizițiile publice durabile permit guvernelor să utilizeze cheltuielile publice ca o pârghie pentru creșterea cererii de produse și servicii durabile, bazate pe criterii sociale și de mediu, majorând cota de piață a acestora și furnizând întreprinderilor stimulente concrete.

Coerența în materie de politici este elementul central al unui mediu de politică realmente favorabil. Pentru ca parteneriatul mondial să fie încununat de succes, toate politicile de la nivel național și subnațional trebuie să contribuie în mod coerent la realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă, atât la nivel național, cât și la nivel internațional.

Ar trebui să se țină seama de rolul esențial al multor sectoare, precum agricultura, energia și sănătatea, în privința atingerii unei serii de obiective și de ținte specifice. Măsurile de politică ce contribuie la crearea și la promovarea accesului la locuri de muncă decente, care oferă o protecție socială durabilă și adecvată pentru toți, precum și cele care facilitează investițiile în capitalul uman prin educație, calificare și formare, sunt de o importanță majoră. Abordarea inegalității și a excluziunii sociale, în special în rândul persoanelor celor mai vulnerabile, inclusiv în rândul femeilor, copiilor, vârstnicilor și persoanelor cu handicap, rămâne esențială, inclusiv prin utilizarea unor instrumente precum markerale pentru gen și vârstă.

O altă măsură esențială constă în reformarea sau eliminarea subvențiilor dăunătoare mediului, cum ar fi subvențiile pentru combustibilii fosili, și înlocuirea acestora cu intervenții inteligente din punct de vedere climatic, care dăunează mai puțin mediului și care contribuie mai eficace la reducerea sărăciei. Coerența politicilor implică, de asemenea, existența unor mecanisme de coordonare adecvate pentru dialogul dintre părțile interesate și monitorizarea și evaluarea politicilor și a rezultatelor.

Importanța nivelului regional nu ar trebui trecută cu vederea. UE promovează în mod activ dezvoltarea regională și integrarea, care pot impulsiona comerțul, investițiile și mobilitatea și pot consolida pacea și stabilitatea.

La nivel mondial, punerea în aplicare a agendei pentru perioada de după 2015 va necesita, de asemenea, un sistem de guvernare la nivel internațional eficace, piețe financiare stabile și cooperare economică, precum și asigurarea nivelurilor necesare de reglementare. Instituțiile de guvernare mondială trebuie să fie eficace și transparente și să dispună de sisteme care să evalueze și să raporteze progresele înregistrate în raport cu obiectivele stabilite. Trebuie să se întreprindă în continuare măsuri de îmbunătățire a guvernării instituțiilor financiare internaționale. În plus, agendele G7 și G20 reprezintă exemple ale tipului de angajamente în materie de politici care ar putea aduce o schimbare majoră.

Sunt necesare politici și acțiuni coordonate la nivel internațional și în ceea ce privește bunurile publice globale, inclusiv printr-o mai bună punere în aplicare a acordurilor internaționale care au un rol esențial în atingerea mai multor obiective de dezvoltare durabilă. Multe probleme au un caracter global sau transfrontalier și, pentru a fi soluționate, sunt necesare, prin urmare, acorduri de cooperare internațională specifice. Politicile naționale trebuie, de asemenea, să fie consecvente și aliniate la acordurile internaționale. UE susține activ o serie de acorduri internaționale, este parte la acestea și este pregătită să își asume un rol de lider și să contribuie în continuare la acțiuni de punere în aplicare în mai multe domenii, de exemplu la acorduri multilaterale în materie de sănătate, la acorduri multilaterale în materie de mediu și la guvernarea internațională a oceanelor.

Într-o lume tot mai interconectată, este necesar ca toate țările să ia în considerare în mod sistematic impactul, atât pozitiv, cât și negativ, pe care politicile lor îl pot avea asupra altor țări. În acest sens, toate țările dezvoltate cu venituri medii-superioare și economiile emergente ar trebui să se angajeze să instituie sisteme de evaluare a impactului asupra țărilor în curs de dezvoltare al adoptării de noi

politici. Pentru UE, coerența politicilor în favoarea dezvoltării reprezintă un angajament cu caracter juridic de a ține seama de obiectivele cooperării pentru dezvoltare în cadrul acelor politici aplicate de UE care sunt susceptibile să afecteze țările în curs de dezvoltare. Acest lucru presupune atât abordarea eventualelor efecte negative ale politicilor interne asupra țărilor terțe, cât și promovarea sinergiilor între domeniile de politică economic, social și de mediu.

3.2. Dezvoltarea capacității de realizare a agendei

Agenda pentru perioada de după 2015 nu va putea fi viabilă decât dacă toți partenerii au instituții eficace și competențele umane și capacitățile necesare pentru eradicarea sărăciei și realizarea unei dezvoltări durabile. Aceasta include capacitatea de a evalua necesitățile, de a colecta date, de a monitoriza punerea în aplicare și de a revizui strategiile. Pentru a realiza obiectivele de dezvoltare durabilă, este necesară dezvoltarea de capacități și competențe suplimentare și noi la toate nivelurile și în toate țările, inclusiv în UE.

Dezvoltarea capacităților, inclusiv dezvoltarea instituțională și organizatorică, va fi eficace numai prin implicarea părților care au nevoie de ea și gestionarea sa de către acestea. Ar trebui impulsionată prin inițiative bazate pe învățare și pe cunoaștere, precum și prin intermediul unui dialog continuu, echitabil și constructiv privind politicile și rezultatele în materie de dezvoltare. Această abordare ar trebui să se axeze pe dezvoltarea resurselor umane, precum și a sistemelor și proceselor de planificare, gestionare și monitorizare.

Toți partenerii implicați în cooperarea internațională, inclusiv organizațiile internaționale, ar trebui să își consolideze și să își îmbunătățească sprijinul acordat proceselor de dezvoltare a capacităților, inclusiv prin utilizarea rețelelor și a sistemelor de schimb de cunoștințe, prin învățare reciprocă și prin coordonare între toți partenerii de dezvoltare. Acest lucru poate presupune realizarea a diferite tipuri de parteneriate pentru cooperare, inclusiv nord-sud, sud-sud și abordări triunghiulare și regionale, cu implicarea părților interesate din sectorul public și privat. Sunt necesare eforturi deosebite în țările cel mai puțin dezvoltate (LDC) și în statele fragile, unde este esențial să fie pregătite condițiile pentru tranziție și să se consolideze reziliența populațiilor celor mai vulnerabile.

UE s-a angajat să îmbunătățească și să integreze sprijinul pentru dezvoltarea capacităților în toate sectoarele cooperării printr-o perspectivă multiparticipativă. UE recunoaște faptul că dezvoltarea capacităților în țările partenere este un factor-cheie pentru îmbunătățirea eficienței ajutorului și facilitează deja procese de învățare *inter pares* și crearea de rețele prin inițiative precum cooperarea tehnică și programe de dezvoltare instituțională. UE își va intensifica consolidarea capacităților în domeniul statisticii și monitorizarea în țările partenere.

3.3. Mobilizarea și utilizarea eficace a finanțării publice interne

Guvernele naționale au responsabilitatea principală în ceea ce privește punerea în aplicare de politici economice durabile. Aceasta include responsabilitatea de a mobiliza și de a utiliza în mod eficient resursele publice, inclusiv resursele naturale.

Acest lucru necesită, de asemenea, o bună gestiune a finanțelor publice și instituirea și consolidarea unor măsuri de audit, de control, antifraudă și anticorupție, o administrație fiscală solidă și raportări pentru fiecare țară, pentru a spori transparența financiară și a combate fluxurile financiare ilicite.

Deși veniturile publice interne au crescut în mod semnificativ în ultimii ani, în multe țări sarcina fiscală este în continuare redusă. În afară de faptul că oferă marja de manevră fiscală pentru cheltuielile naționale alocate priorităților în materie de dezvoltare, o colectare și utilizare eficace și transparentă a resurselor publice interne consolidează răspunderea internă și contribuie la crearea unei relații solide între guvern și cetățeni. Astfel, aprofundarea și extinderea bazei de resurse interne și îmbunătățirea gestionării și utilizării eficace a acestora în toate țările sunt esențiale pentru eradicarea sărăciei și dezvoltarea durabilă.

Conturile de capital natural pot ajuta țările bogate în resurse naturale să își îmbunătățească guvernanta și transparența în ceea ce privește contribuția la creșterea economică. Transformarea economiei ecologice oferă noi oportunități semnificative în ceea ce privește utilizarea sa ca motor al creșterii economice durabile. UE este hotărâtă să își intensifice eforturile în acest domeniu, atât la nivel intern, cât și prin acordarea de sprijin țărilor în curs de dezvoltare.

Integrarea tot mai mare a piețelor financiare internaționale și globalizarea economică tot mai accentuată creează noi provocări în ceea ce privește generarea de venituri interne. Pentru a spori mobilizarea veniturilor interne, este necesară, prin urmare, o cooperare internațională care să asigure un cadru fiscal transparent, echitabil și bazat pe cooperare.

Datoria este un element important și trebuie luată în considerare în contextul finanțelor publice generale. Finanțarea prin îndatorare sustenabilă, bazată pe un sistem eficace de gestionare a datoriei, reprezintă o piatră de temelie a stabilității financiare și a unei politici bugetare durabile.

Toate țările ar trebui să se angajeze să mobilizeze și să utilizeze în mod eficace finanțarea publică internă în mod eficient, inclusiv pentru bunurile publice globale, cum ar fi schimbările climatice și biodiversitatea, și pentru sectoarele esențiale pentru eradicarea sărăciei și dezvoltarea durabilă, cum ar fi agricultura și energia. Toate țările ar trebui să aplice măsuri de salvagardare sociale și de mediu, precum și să promoveze și să pună în aplicare programe care să conducă la o mai mare reziliență, reducându-se astfel costurile pe termen lung. Integrarea obiectivelor în materie de climă în finanțarea publică internă este esențială atât pentru obținerea de resurse pentru acțiuni privind schimbările climatice, cât și pentru a evita investițiile nesustenabile și costurile pe termen lung negative.

Toate țările ar trebui să se angajeze să atingă niveluri optime ale veniturilor publice, măsurate de exemplu prin raportul dintre taxe și impozite, pe de o parte, și produsul intern brut (PIB), pe de alta, inclusiv prin consolidarea instituțiilor relevante, creșterea capacității administrațiilor fiscale și reformarea sistemelor fiscale naționale, pentru a lărgi baza de impozitare, după caz, și a asigura aplicarea unor politici fiscale echitabile și corecte.

De asemenea, toate țările trebuie să se asigure că dispun de sisteme de gestiune eficientă, durabilă și transparentă a tuturor resurselor publice, inclusiv pentru gestiunea trezoreriei, a datoriei și a veniturilor din resurse naturale. Acest lucru ar necesita implementarea unor programe de reformă coordonate de guvern și consolidarea unor instituții responsabile de planificarea și supravegherea bugetară naționale care să fie independente, inclusiv a unor instituții supreme de audit de la nivel național independente, a parlamentelor și a societății civile. Ar trebui încurajate politicile privind datele deschise, inclusiv crearea unor portaluri naționale de date deschise.

Cooperarea internațională pentru abordarea fluxurilor financiare ilicite ar trebui să fie îmbunătățită pentru a asigura condiții de concurență echitabile în domeniul fiscal pentru întreprinderile locale și internaționale. Transparența și asumarea răspunderii în industriile extractive ar trebui sporite, inclusiv în ceea ce privește raportarea plăților efectuate de întreprinderi către guverne.

Cooperarea internațională ar trebui, de asemenea, să fie consolidată în ceea ce privește impozitarea. Toate țările ar trebui să respecte standardele minime ale bunei guvernante în domeniul fiscal (transparență, schimb de informații și concurență fiscală loială) și să se angajeze să adopte reglementări naționale pentru combaterea evaziunii fiscale, a evitării plății impozitelor și a planificării fiscale agresive, precum și pentru evitarea concurenței fiscale dăunătoare. Toate țările ar trebui să întreprindă măsuri în vederea punerii în aplicare a recomandărilor privind erodarea bazei impozabile și transferul profiturilor.

3.4. Mobilizarea și utilizarea eficace a finanțării publice internaționale

Finanțarea publică internațională rămâne un element important, catalizator, al finanțării globale puse la dispoziția țărilor în curs de dezvoltare și va trebui majorată în următorii 15 ani, pentru a pune în aplicare această agendă ambițioasă. Astfel cum a subliniat Secretarul General al ONU în raportul său de sinteză, agenda pentru perioada de după 2015 ar trebui să se bazeze pe principiile universalității, responsabilității comune și solidarității. Prin urmare, Comisia Europeană sprijină ferm apelul lansat de Secretarul General al ONU ca toate țările dezvoltate să îndeplinească obiectivul ONU de a alocă 0,7 % din venitul național brut (VNB) asistenței oficiale pentru dezvoltare (AOD) și să convină asupra unor calendare concrete pentru îndeplinirea angajamentelor pe care și le-au asumat în ceea ce privește asistența oficială pentru dezvoltare.

Țările în curs de dezvoltare și economiile emergente au fost cele care au impulsionează creșterea mondială în ultimul deceniu. Având în vedere faptul că multe țări în curs de dezvoltare continuă să înregistreze îmbunătățiri economice și financiare, finanțarea publică internațională trebuie să evolueze în perioada ulterioară anului 2015 pentru ca aceasta să fie mai eficace în ceea ce privește accelerarea ritmului schimbării și pentru a-i da un caracter mai durabil. Tot mai multe țări care nu sunt membre ale Comitetului de asistență pentru dezvoltare al OCDE (CAD) oferă deja un volum semnificativ de finanțare. Acești parteneri contribuie la transformarea peisajului structurii finanțării pentru dezvoltare prin strategii și modalități de cooperare alternative și ar trebui să contribuie mai mult la sprijinirea țărilor care au cel mai mult nevoie de asistență. Având în vedere importanța lor și în conformitate cu sugestiile prezentate în raportul de sinteză al SGONU, țările cu venituri medii superioare și economiile emergente ar trebui să se angajeze să își sporească contribuția la finanțarea publică internațională și să stabilească obiective și termene-limită specifice în acest sens.

UE și statele sale membre furnizează mai mult de 50 % din volumul total de AOD și își vor menține un angajament colectiv puternic în acest sens. Calendarul angajamentelor financiare ale UE ar trebui decis în cadrul angajamentului mondial menționat mai sus, care ar trebui să garanteze faptul că toate țările cu venituri ridicate, precum și țările cu venituri medii-superioare și economiile emergente furnizează o contribuție echitabilă prin care să ajute țările mai sărace să atingă obiectivele convenite la nivel internațional.

Rolul și relevanța finanțării publice internaționale diferă de la o țară la alta. Resursele ar trebui direcționate acolo unde sunt cele mai necesare și unde au cel mai mare impact. În acest sens, este vital ca toate părțile care furnizează finanțare să inverseze tendința de diminuare a asistenței acordate țărilor celor mai sărace. Așa cum menționa SGONU, toate țările cu venituri ridicate ar trebui să respecte obiectivul ONU de a alocă 0,15 % din VNB asistenței pentru dezvoltare destinate țărilor cel mai puțin dezvoltate, astfel cum se prevede în Programul de acțiune de la Istanbul¹³. Țările cu venituri medii

¹³ A/CONF.219/7, „Raportul celei de a patra Conferințe a Organizației Națiunilor Unite referitoare la țările cel mai puțin dezvoltate”, 9-13 mai 2011.

superioare și economiile emergente ar trebui, de asemenea, să se angajeze să își majoreze contribuția acordată țărilor cel mai puțin dezvoltate și să stabilească obiective și calendare în acest sens.

Resursele publice internaționale provenite de la toți furnizorii trebuie să fie livrate și utilizate în mod eficace, în conformitate cu principiile asumării răspunderii, axării pe rezultate, parteneriatelor incluzive, transparenței și răspunderii reciproce. Toți furnizorii de finanțare ar trebui să depună eforturi concrete de îmbunătățire a transparenței, de consolidare a furnizării ajutorului și a asumării răspunderii, de sprijinire a măsurării și demonstrării unor rezultate durabile, de punere în aplicare a orientărilor în materie de situații de conflict și de fragilitate¹⁴ și de reducere a fragmentării arhitecturii ajutorului internațional.

În perioadele de constrângeri economice, este esențială utilizarea pe deplin a potențialului finanțării publice. AOD poate contribui la stimularea altor mijloace de punere în aplicare, în cazul în care este concepută și implementată corespunzător. Aceasta poate multiplica finanțarea internă prin sprijinirea îmbunătățirii politicilor fiscale și de proiecte de infrastructură, poate debloca proiectele de infrastructură prin combinarea parteneriatelor public-privat și poate promova schimburile în domeniul științei și tehnologiei.

Întrucât agenda pentru perioada de după 2015 trebuie să fie pe deplin coerentă și să sprijine integral obiectivele climatice, trebuie asigurat faptul că finanțarea-cadru care i se alocă este pe deplin coerentă și aliniată la finanțarea combaterii schimbărilor climatice, astfel cum s-a subliniat în raportul de sinteză al SGONU. Trebuie remarcat, în acest context, că UE a decis deja ca pentru perioada 2014-2020 să aloce 20 % din bugetul său – inclusiv pentru acțiuni externe – pentru proiectele și politicile legate de climă. De asemenea, UE își menține angajamentul de a-și îndeplini obligațiile care îi revin în temeiul convențiilor internaționale, inclusiv cele privind biodiversitatea și alte probleme esențiale de la nivel mondial.

3.5. Stimularea comerțului pentru eradicarea sărăciei și promovarea unei dezvoltări durabile

Comerțul este un factor-cheie al creșterii favorabile incluziunii și al dezvoltării durabile și, prin urmare, este un mijloc important de implementare a agendei pentru perioada de după 2015.

UE recunoaște rolul prioritar al Organizației Mondiale a Comerțului (OMC) cu privire la aspectele legate de comerț de la nivel mondial și consideră că sistemul comercial multilateral bazat pe reguli este esențial pentru crearea unor condiții de concurență echitabile pentru toate țările, în special pentru cele în curs de dezvoltare. Prin urmare, UE își menține angajamentul deplin față de agenda de dezvoltare de la Doha și față de punerea în aplicare a Pachetului de la Bali, în special a Acordului de facilitare a comerțului și a elementelor privind țările cel mai puțin dezvoltate, care vor promova integrarea în continuare a țărilor cel mai puțin dezvoltate pe piețele internaționale și în lanțurile valorice mondiale. UE se va angaja în mod constructiv în cadrul viitoarelor negocieri privind programul de lucru post-Bali, în vederea finalizării cu promptitudine a runde.

Numeroase țări, în special economiile emergente, au valorificat cu succes posibilitățile oferite de un sistem comercial deschis pentru a-și impulsiona comerțul și a beneficia de rate de creștere ale PIB-ului susținute. Deși aceste schimbări au contribuit la ieșirea din sărăcie a sute de milioane de oameni, nu toate țările în curs de dezvoltare au obținut astfel de beneficii. În special țările cel mai puțin dezvoltate rămân marginalizate în comerțul mondial.

¹⁴ Exemple în acest sens sunt „Noul acord privind implicarea în statele fragile” (2012) și „Principiile privind o bună implicare internațională în statele fragile și în situațiile de fragilitate” (OCDE, 2007).

Principală responsabilitate pentru a maximiza potențialul pe care îl are comerțul în materie de obținere a unei creșteri favorabile incluziunii și a unei dezvoltări durabile îi revine fiecărei țări în parte, prin bună guvernare, politici interne solide și reforme, în scopul creării unui mediu de reglementare stabil care să fie favorabil sectorului privat și investițiilor și care să contribuie la integrarea țării respective în lanțurile valorice regionale și mondiale. În același timp, țările trebuie să asigure aplicarea standardelor în materie de muncă convenite la nivel internațional, precum și faptul că forța sa de muncă deține aptitudini adecvate, promovând în același timp tranziția către o economie ecologică.

Și totuși, cele mai vulnerabile țări din lume, în special țările cel mai puțin dezvoltate, se confruntă cu obstacole specifice legate de lipsa de capacitate, de infrastructura inadecvată sau de diversificarea insuficientă a producției. Acestea au nevoie de sprijin pentru facilitarea integrării lor în sistemul comercial mondial, obținând astfel beneficii economice, sociale și de mediu maxime. Îmbunătățirea accesului pe piață și a ajutorului pentru comerț joacă un rol esențial în acest sens.

Piața UE este cea mai deschisă pentru țările în curs de dezvoltare. UE și-a simplificat regulile de origine și a oferit mai multe informații țărilor care au cel mai mult nevoie de ajutor cu privire la modul în care pot avea acces pe piața sa. De asemenea, UE pune în aplicare instrumente unilaterale de sprijinire a dezvoltării durabile, inclusiv sistemul generalizat de preferințe (SGP). Acesta oferă preferințe comerciale suplimentare în cadrul SGP Plus economiilor vulnerabile care s-au angajat să pună în aplicare efectiv 27 de convenții internaționale fundamentale privind drepturile omului și drepturile lucrătorilor, protecția mediului și buna guvernare. În plus, prin inițiativa „Totul în afara de arme” se acordă acces fără taxe vamale și fără contingente pentru toate produsele care provin din țările cel mai puțin dezvoltate, cu excepția armelor și munițiilor. Toate țările dezvoltate și economiile emergente ar trebui să acorde acces pe piețele lor fără taxe vamale și fără contingente pentru produsele țărilor cel mai puțin dezvoltate.

UE și statele sale membre sunt, de asemenea, cel mai mare donator mondial de ajutor pentru comerț, furnizând o treime din volumul total al acestui tip de ajutor la nivel mondial. Acesta include consolidarea capacităților în vederea respectării standardelor UE și în vederea obținerii tuturor beneficiilor pe care le oferă acordurile comerciale și preferințele comerciale unilaterale ale UE. Aceasta va încerca să își actualizeze Strategia privind ajutorul pentru comerț în lumina rezultatelor negocierilor pentru perioada de după 2015. Toate țările dezvoltate și economiile emergente ar trebui să majoreze nivelul ajutorului pentru comerț pe care îl acordă țărilor cel mai puțin dezvoltate și să îl livreze în conformitate cu principiile privind eficacitatea dezvoltării.

Pentru a valorifica întregul potențial al comerțului, toate țările trebuie să includă tot mai mult în politica lor comercială aspectele transfrontaliere. Printre acestea se numără: facilitarea comerțului, reglementările și standardele tehnice, normele în materie de muncă și de mediu, investiții, servicii, drepturile de proprietate intelectuală și achizițiile publice. UE abordează aceste aspecte în acordurile sale comerciale, inclusiv în cele cu țările în curs de dezvoltare. În plus, toate țările ar trebui să evalueze impactul acordurilor comerciale asupra sustenabilității și asupra țărilor cel mai puțin dezvoltate.

UE a integrat în mai mare măsură dezvoltarea durabilă în politica sa comercială, printre altele prin includerea în mod sistematic a unor dispoziții referitoare la dezvoltarea durabilă, inclusiv a unor aspecte legate de muncă și de mediu, în toate acordurile sale comerciale, atât cu partenerii săi care sunt țări dezvoltate, cât și cu cei care sunt țări în curs de dezvoltare. Implicarea reprezentanților societății civile în punerea în aplicare a acestor dispoziții este esențială pentru obținerea de rezultate. Toate țările ar trebui să consolideze integrarea dezvoltării durabile în politica lor comercială.

Consolidarea reciprocă a comerțului și a dezvoltării durabile poate fi promovată și prin reducerea sau eliminarea barierelor tarifare și netarifare pentru bunurile, tehnologiile și serviciile ecologice, precum și pentru produsele ecologice. În acest sens, UE și-a asumat angajamentul ferm de a încheia rapid un acord multilateral privind produsele și serviciile ecologice („Acordul privind bunurile ecologice”) și face un apel la alte ca și alte țări să se alăture negocierilor în curs.

Pentru a realiza obiectivele de dezvoltare durabilă, o agendă comercială transformatoare trebuie să îmbunătățească comportamentul responsabil și legislația, precum și transparența în toate lanțurile de aprovizionare. Resursele naturale sunt un factor care impulsionează dezvoltarea prin exploatarea și comercializarea acestora, dar sunt necesare eforturi mai mari pentru promovarea unei aprovizionări, a unui comerț și a unei utilizări a resurselor naturale și a materiilor prime care să fie legale, responsabile, durabile și transparente, inclusiv prin intermediul legislației UE privind raportarea pentru fiecare țară în parte, precum și prin acorduri bilaterale, ca de exemplu cele cu țările care exportă lemn. De asemenea, Comisia Europeană a prezentat recent o propunere privind aprovizionarea responsabilă cu minerale din zone de conflict și din zone cu risc ridicat.¹⁵

Măsurile internaționale de combatere a comerțului ilegal nociv pentru mediu (cum ar fi cel cu specii ale faunei și florei sălbatice, substanțe periculoase și resurse naturale) trebuie consolidate, exemple de urmat cu privire la acțiunile care pot fi întreprinse fiind acordurile de parteneriat voluntar pe care UE le negociază în contextul inițiativei sale referitoare la aplicarea reglementărilor forestiere, guvernarea și schimburile comerciale în sectorul forestier.

Elaborarea de orientări și standarde internaționale, precum și a unor sisteme de asigurare a sustenabilității publice și private (cum ar fi sistemele de comerț echitabil) pot aduce, de asemenea, beneficii economice, sociale și de mediu.

3.6. Impulsionarea schimbărilor care conduc la transformări prin știință, tehnologie și inovare

Soluțiile rezultate din activitățile științifice, din tehnologie și din inovare sunt vectori importanți ai punerii în aplicare a viziunii privind lumea de după 2015. Știința, tehnologia și inovarea, inclusiv digitizarea, pot duce la schimbări profunde, într-o perioadă de timp relativ scurtă, dar nu pot soluționa în mod automat problemele sociale și de mediu. Toate părțile interesate trebuie să valorifice potențialul oferit de știință, de tehnologie și de inovare pentru a beneficia de o dezvoltare inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii. Prin urmare, toți partenerii trebuie să susțină inovarea care îi ajută pe cetățeni să iasă din sărăcie, duce la crearea de locuri de muncă de calitate, optimizează sistemele complexe și lanțurile valorice, promovează modele de producție și de consum durabile, reduce vulnerabilitatea la dezastre și la alte șocuri și promovează utilizarea eficientă a resurselor limitate. Toate țările trebuie să promoveze dobândirea competențelor specifice sau mai avansate necesare pentru a încuraja și a sprijini știința, tehnologia și inovarea. În țările în curs de dezvoltare, în special, ar trebui să se utilizeze pe deplin potențialul tehnologiilor informației și comunicațiilor și funcția acestora de vectori ai creșterii incluzive și durabile, ai inovării și ai spiritului antreprenorial.

Dat fiind că majoritatea tehnologiilor sunt deținute de întreprinderi, transferul acestora poate avea loc numai în condiții convenite de comun acord, respectându-se totodată drepturile de proprietate intelectuală ale acestora. Guvernele ar trebui să sprijine facilitarea difuzării, a partajării și a transferului de tehnologie prin crearea unui mediu propice și prin stimulente la nivel național care să

¹⁵ COM(2014) 111, „Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a unui sistem al Uniunii pentru autocertificarea cu privire la diligența necesară în cadrul lanțului de aprovizionare a importatorilor responsabili de staniu, tantal și tungsten, minereurile acestora și aur provenind din zone de conflict și zone cu risc ridicat”, 5 martie 2014.

fie orientate către sustenabilitate și care să ofere o protecție adecvată a drepturilor de proprietate intelectuală, în conformitate cu normele OMC. Ar trebui promovate parteneriatele public-privat și investițiile în cercetare și în dezvoltare, asigurându-se totodată faptul că acestea își aduc contribuția la dezvoltarea durabilă.

Toate țările ar trebui să își sporească cooperarea bilaterală, regională și multilaterală privind știința, tehnologia și inovarea și privind cercetarea orientată spre găsirea de soluții, inclusiv privind tehnologiile informației și comunicațiilor, pentru a promova punerea în aplicare a obiectivelor de dezvoltare durabilă. Pentru a facilita dezvoltarea tehnologiilor vitale și ecologice, precum și accesul la acestea, este necesară o cooperare nu numai pe axa nord-sud, ci și sud-sud și triunghiulară, în special pentru țările cel mai puțin dezvoltate. Economii emergente joacă un rol important în dezvoltarea tehnologiei și în transferul acesteia, precum și în dezvoltarea capacităților în țările cel mai puțin dezvoltate, precum și în ceea ce privește cooperarea în domeniul științei și tehnologiei.

Cooperarea privind transferul de tehnologie ar trebui să nu se limiteze la simpla dezvoltare tehnologică și ar trebui să includă investiții pe termen mai lung adaptate la contextele locale, să intre în dialog cu comunitățile și cu utilizatorii și să se asigure că sunt luate în considerare nevoile oamenilor și ale mediului (și anume, să se aplice un „model axat pe oameni și pe mediu”).

ONU ar trebui să faciliteze în continuare accesul la informații privind tehnologia existentă și să promoveze coerența și coordonarea dintre mecanismele din domeniul tehnologiei, inclusiv dintre orice mecanisme noi. Pentru a aduce valoare și pentru a evita duplicarea activităților, Comisia Europeană propune ca orice mecanism nou să funcționeze ca un „centru de comandă” pentru inițiativele existente, vizând promovarea coordonării și sinergiilor între acestea și asigurând totodată participarea tuturor părților interesate relevante. Crearea unei platforme online care să valorifice și să completeze inițiativele existente, așa cum s-a sugerat în cadrul raportului de sinteză al SGONU, ar putea contribui la realizarea acestui obiectiv.

UE este hotărâtă să promoveze știința, tehnologia și inovarea, atât în cadrul Uniunii, cât și în cooperare cu țările și regiunile partenere de la nivel internațional. Se alocă 60 % din bugetul programului de cercetare și inovare al UE, Orizont 2020, pentru sprijinirea dezvoltării durabile, acest program fiind deschis participării țărilor din întreaga lume. UE promovează accesul liber la publicații și, în cadrul unor proiecte-pilot, la datele rezultate în urma cercetării finanțate prin programul Orizont 2020, pentru a facilita schimbul de cunoștințe și pentru a spori capacitatea de cercetare și inovare, inclusiv în țările în curs de dezvoltare. Ca parte a acestei cooperări pentru dezvoltare, UE sprijină inovarea și capacitățile de transfer de tehnologie prin programe desfășurate la nivelul învățământului superior, în special în domeniul agriculturii durabile și al securității alimentare, pentru a spori sustenabilitatea prin înscrierea producției agricole pe o traiectorie de creștere durabilă și prin transpunerea rezultatelor activității de cercetare în soluții practice. Prin participarea sa la diverse parteneriate, UE contribuie, de asemenea, la prevenirea crizelor și dezastrelor, la pregătirea pentru acestea și la răspunsul la acestea.

3.7. Mobilizarea sectorului privat intern și internațional

Întreprinderile și consumatorii vor fi actori-cheie în tranziția spre dezvoltare durabilă, având în vedere faptul că sectorul privat, de la părțile interesate de mici dimensiuni la marile companii multinaționale, este un vector important al inovării, al creșterii durabile, al creării de locuri de muncă, al comerțului și al reducerii sărăciei. Acesta are, de asemenea, un rol esențial în ceea ce privește investițiile în utilizarea eficientă a resurselor și în infrastructură, de exemplu în sistemele de transport, în rețelele energetice și în infrastructurile digitale durabile care sunt vitale pentru creșterea economică a unei țări.

Punerea în aplicare a agendei pentru perioada de după 2015 necesită, prin urmare, un mediu de afaceri favorabil inițiativelor din sectorul privat, sprijinirea microîntreprinderilor, a întreprinderilor mici și mijlocii, emanciparea femeilor și aprofundarea incluziunii financiare. Consumatorii ar trebui să poată alege în cunoștință de cauză, printr-o informare mai bună cu privire la sustenabilitatea produselor, inclusiv prin promovarea și utilizarea de etichete privind sustenabilitatea. Standardele și criteriile în materie de sustenabilitate stau la baza unei game de măsuri ce vizează îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare durabilă, cum ar fi stimulentele fiscale, achizițiile publice, prezentarea de rapoarte de către întreprinderi și etichetarea produselor.

Deși se înregistrează o îmbunătățire a bilanțului acțiunilor întreprinse de întreprinderi în direcția atenuării impactului lor social și de mediu, există un potențial imens pentru ca sectorul privat să își amelioreze în continuare contribuția la eradicarea sărăciei și la dezvoltarea durabilă. Întreprinderile ar trebui să analizeze în mod sistematic impactul social și de mediu al produselor pe care le utilizează și pe care le produc, prin efectuarea unei analize a ciclului de viață al acestora. Întreprinderile pot utiliza numeroase standarde, principii și orientări, iar agenda pentru perioada de după 2015 reprezintă o ocazie excelentă pentru a începe abordarea chestiunilor menționate mai sus. Un exemplu în acest sens îl constituie activitatea de elaborare a unor orientări privind crearea unor lanțuri de aprovizionare agricole responsabile.

Guvernele și sectorul privat trebuie să conlucreze pentru a realiza o viziune comună a creșterii economice durabilă și favorabile incluziunii, guvernele stabilind cadrul de reglementare, asigurând punerea sa în aplicare și prevăzând stimulente, iar sectorul privat contribuind prin investiții mai durabile. Amploarea combinării fondurilor publice cu împrumuturi de la instituții financiare internaționale și cu fonduri de la sectorul privat va continua să crească în deceniile viitoare, inclusiv pentru investițiile durabile în infrastructură și în întreprinderile ecologice, precum și pentru aprofundarea incluziunii financiare.

O condiție prealabilă importantă pentru dezvoltarea sectorului privat este accesul la finanțare, coroborat cu cadre juridice și structuri judiciare adecvate. Normele și instituțiile simple, transparente și stabile, susținute de sisteme de justiție și de soluționare a conflictelor funcționale sunt elemente esențiale pentru un mediu de afaceri incluziv și propice și pentru promovarea investițiilor durabile. Autoritățile locale și naționale se confruntă cu provocarea reprezentată de crearea unor condiții de natură să încurajeze formalizarea progresivă a sectorului informal (ceea ce ar duce la îmbunătățirea serviciilor și la creșterea veniturilor fiscale), fără a descuraja dinamismul și inovarea.

Pentru a realiza o creștere durabilă și incluzivă, ar trebui facilitate modelele de afaceri inovatoare care integrează persoanele sărace pe piețe, în calitate de consumatori sau de producători. Întreprinderile ar trebui să fie încurajate să continue inițiativele de succes care vizează îmbunătățirea condițiilor de muncă și a oportunităților de mediu, cum ar fi Acordul privind siguranța clădirilor și protecția contra incendiilor în Bangladesh¹⁶ și Platforma pentru mediul de afaceri și biodiversitate a UE¹⁷.

Sectorul privat poate, de asemenea, să impulsioneze obținerea unui efect transformator prin abordarea unor aspecte precum transparența, condițiile de muncă, sănătatea și siguranța la locul de muncă, accesul la protecție socială, emanciparea și asigurarea faptului că persoanele dezavantajate au un cuvânt de spus, precum și deșeurile, poluarea, utilizarea eficientă a resurselor și protecția mediului. Acesta poate, de asemenea, să sprijine în mod activ consolidarea statului de drept. Utilizarea mai eficientă a resurselor, ca măsură ce vizează trecerea la o economie circulară, constituie, de asemenea,

¹⁶ A se vedea <http://bangladeshaccord.org/>.

¹⁷ A se vedea http://ec.europa.eu/environment/biodiversity/business/index_en.html.

un element al unei economii solide. Printr-o mai mare responsabilitate a întreprinderilor și în ceea ce privește produsele, în special în sectoarele cu efecte multiplicatoare puternice, precum agricultura, energia, tehnologiile digitale, infrastructura și sectoarele ecologice, sectorul privat va avea un impact imens și va contribui la obținerea unei creșteri incluzive și durabile. La rândul său, acest lucru va duce la reacții pozitive, deoarece abordarea lacunelor, de exemplu în domeniul transporturilor sau al infrastructurii energetice, va soluționa principalele blocaje din calea creșterii economice în multe dintre țările cele mai slab dezvoltate și din calea intrării lor în lanțurile valorice globale.

Sunt necesare parteneriate multiparticipative pentru a da amploare inițiativelor întreprinderilor. Întreprinderile mici și mijlocii sunt vectori importanți ai creării de locuri de muncă, însă adesea le lipsesc economiile de scară și capacitatea de a investi în tehnologii inovatoare sau de a participa pe deplin la programele de asigurare a sustenabilității. Parteneriatele cu marile întreprinderi multinaționale, de exemplu prin intermediul inițiativei ONU „Pactul mondial privind întreprinderile”¹⁸, pot ajuta întreprinderile mici și mijlocii să își valorifice potențialul în materie de dezvoltare durabilă și de inovare.

UE contribuie deja în mare măsură la facilitarea implicării sectorului privat în țările în curs de dezvoltare și își va continua eforturile în acest sens. Prin cooperarea pentru dezvoltare, UE promovează implicarea întreprinderilor în sectoarele energiei durabile, agriculturii durabile, pescuitului, silviculturii și industriei agroalimentare, tehnologiilor informației și comunicațiilor, infrastructurii durabile, infrastructurii ecologice și economiei ecologice. UE încurajează întreprinderile să investească mai mult și într-un mod mai responsabil în țările în curs de dezvoltare, inclusiv prin abordări diferențiate și specifice în țările fragile, afectate de conflicte, care au nevoie urgentă de locuri de muncă și de oportunități economice pentru a reface coeziunea socială și a reinstitui pacea și stabilitatea politică. UE colaborează cu guvernele partenere pentru a crea un mediu de afaceri propice, inclusiv prin intensificarea sprijinului pentru întreprinderile mici și mijlocii, prin promovarea spiritului antreprenorial ecologic, prin emanciparea femeilor în calitate de antreprenori și de lucrători și prin aprofundarea incluziunii financiare.

UE întreprinde măsuri în vederea consolidării recompenselor de piață pentru întreprinderile care dau dovadă de responsabilitate socială și în materie de mediu și diseminării bunelor practici, pentru îmbunătățirea proceselor de autoreglementare și de coreglementare, precum și pentru înregistrarea de progrese privind dezvoltarea de către întreprinderi a informațiilor sociale și de mediu. De asemenea, Comisia va continua să promoveze orientările în materie de sustenabilitate, inclusiv privind responsabilitatea socială a întreprinderilor, prin intermediul dialogului cu țările partenere. UE promovează în mod activ o implicare a întreprinderilor care să aducă rezultate concrete și adoptarea principiilor și orientărilor convenite la nivel internațional, inclusiv a Principiilor directoare ale ONU privind afacerile și drepturile omului.

3.8. Valorificarea efectelor pozitive ale migrației

Dintre tendințele globale care vor avea efecte ample și complexe în ceea ce privește agenda pentru perioada de după 2015, migrația este un exemplu de problemă care poate fi gestionată în așa fel încât să contribuie în mod pozitiv la realizarea obiectivelor de dezvoltare durabilă.

Pentru indivizi, migrația poate fi una dintre cele mai puternice și mai rapide strategii de reducere a sărăciei. Persoanele aleg calea migrației pentru a scăpa de sărăcie și de conflicte, pentru a se adapta la

¹⁸ A se vedea <https://www.unglobalcompact.org/>.

schimbările climatice și la șocurile de mediu și economice, pentru a obține protecție împotriva persecuției sau a vătămării grave și pentru a îmbunătăți veniturile, sănătatea și educația familiilor lor. Deși migrația a contribuit, fără îndoială, la obținerea de progrese în vederea atingerii multora dintre Obiectivele de dezvoltare ale mileniului, migrația forțată sau gestionată necorespunzător poate duce la dificultăți personale, la sporirea riscului ca migranții să ajungă în mâinile traficantilor, la epuizarea capacităților în țările de destinație și la creșterea tensiunilor sociale. Este necesar ca toate țările să depună eforturi de gestionare eficace a migrației, respectând pe deplin drepturile și demnitatea migranților și reducând astfel vulnerabilitatea acestora. Având în vedere că migrația are loc în toate direcțiile, îmbunătățirea guvernantei migrației va necesita parteneriate mai solide între state și alte părți interesate.

Noul parteneriat mondial ar trebui să promoveze o abordare bazată mai mult pe colaborare pentru a spori beneficiile pe care migrația internațională le are pentru dezvoltarea durabilă și pentru a reduce vulnerabilitățile. Comunitatea internațională ar trebui să se angajeze să conclueze pentru a elabora un cadru cuprinzător pentru a aborda atât migrația legală, cât și pe cea ilegală în țările de origine, de tranzit și de destinație, acoperind, de asemenea, aspecte precum sănătatea, educația și ocuparea forței de muncă. Este nevoie de inițiative care să le permită migranților legali să păstreze un procent mai mare din veniturile lor, în special prin reducerea costurilor transferurilor de fonduri și a celor cu recrutarea, să poată cere transferul prestațiilor de securitate socială și să contribuie prin valorificarea întregului lor potențial, prin recunoașterea competențelor și a calificărilor acestora, luptând totodată împotriva discriminării. Responsabilitatea internațională în ceea ce privește gestionarea migrației trebuie împărțită. Comunitatea internațională ar putea, de asemenea, să promoveze măsuri de asigurare a accesului migranților la serviciile publice, la asistența medicală, la educație și la alte servicii. UE a inițiat o politică externă în domeniul migrației – abordarea globală în materie de migrație și mobilitate¹⁹ – care este echilibrată și cuprinzătoare. Aceasta a devenit un cadru eficient de implicare a țărilor și regiunilor terțe în aspectele legate de migrație și de azil în moduri care sunt reciproc avantajoase. Prin această abordare, UE a dobândit o experiență pozitivă în asigurarea coerenței între obiectivele de dezvoltare și cele privind migrația. Ca un pas înainte în această direcție, Comisia Europeană elaborează în prezent o Agendă europeană privind migrația, care are la bază o abordare echilibrată și cuprinzătoare privind migrația, pentru a corela mai bine politica UE în domeniul migrației cu politicile sale externe, inclusiv a politicii de dezvoltare, consolidându-se astfel cooperarea internă și externă.

IV. COMPONENTELE-CHEIE ALE PARTENERIATULUI MONDIAL – MONITORIZARE, RĂSPUNDERE ȘI REVIZUIRE

Având în vedere faptul că succesul agendei pentru perioada de după 2015 depinde de conlucrarea dintre statele membre și de respectarea angajamentelor pe care și le-au asumat, este importantă monitorizarea și revizuirea progreselor înregistrate în punerea în aplicare a agendei. Cadrul de monitorizare, răspundere și revizuire ar trebui să fie parte integrantă a agendei și să se bazeze pe principiile transparenței, incluziunii, capacității de reacție, eficienței și eficacității. Acesta trebuie să acopere toate aspectele obiectivelor de dezvoltare, precum și toate mijloacele de punere în aplicare a acestora, inclusiv toate chestiunile legate de finanțare. Acest proces ar trebui să ajute și să încurajeze țările să își maximizeze progresele, să elaboreze și să evalueze politici eficace, să facă schimb de experiență și să demonstreze faptul că aplică cele mai bune practici. În același timp, trebuie să fie atât

¹⁹ COM(2011) 0743, „Abordarea globală în materie de migrație și mobilitate”, 18 noiembrie 2011, și 9417/2012, Concluziile Consiliului privind „Abordarea globală în materie de migrație și mobilitate”, 3 mai 2012.

eficient, cât și eficace și să adauge valoare, fără să presupună însă o duplicare a eforturilor sau a resurselor. Cadrul ar trebui să se bazeze pe sistemele de monitorizare și de răspundere existente deja, cum ar fi cele instituite în temeiul acordurilor internaționale.

Așa cum s-a precizat în raportul de sinteză al SGONU, noua agendă trebuie să devină parte a unui contract între persoane, inclusiv între societatea civilă și sectorul privat, pe de o parte, și guverne, pe de altă parte. Cadrul ar trebui să se întemeieze pe o abordare pe mai multe niveluri, aplicată la nivel local, național, regional și internațional, care să asigure consecvența dintre acestea și să implice reprezentanți ai tuturor grupurilor de părți interesate, încurajând participarea lor atât la partea de monitorizare, cât și la cea de răspundere. Ar trebui să se acorde atenție nevoilor grupurilor discriminate și celor ale persoanelor aflate în situații vulnerabile. Guvernele naționale ar trebui să aibă o răspundere atât față de părțile interesate de la nivel național, pentru realizarea de progrese la nivel național, cât și față de comunitatea internațională, pentru contribuția la atingerea obiectivelor și țăintelor specifice de la nivel mondial. Încurajat de ambiția demonstrată la nivel mondial, fiecare guvern va trebui să transpună agenda pentru perioada de după 2015 în acțiuni ambițioase la nivel național, ținând seama de circumstanțele și capacitatea de la nivel național. Planificarea națională ar trebui să fie incluzivă și transparentă. La furnizarea informațiilor actualizate privind progresele înregistrate ar trebui să se ia în considerare opiniile societății civile, iar aceste informații ar trebui să fie puse la dispoziția publicului, pentru a asigura o amplă implicare a publicului în procesul aferent agendei pentru perioada de după 2015.

Nivelul regional ar putea constitui un forum util pentru evaluarea *inter pares* și pentru a învăța de la celelalte părți și ar putea încuraja țările să își stabilească obiective ambițioase și să stimuleze punerea în aplicare. Activitatea de la nivel regional ar putea contribui, de asemenea, la asigurarea obținerii de progrese privind aspectele transfrontaliere, cum ar fi managementul integrat al bazinelor hidrografice, precum și în ceea ce privește atingerea unor obiective comune, precum eficiența energetică, energia regenerabilă și stocurile de pește sănătoase. La nivel mondial, progresele în direcția atingerii obiectivelor și țăintelor specifice de la nivel mondial ar trebui să fie evaluate pe baza rapoartelor naționale, completate de alte rapoarte, ca de exemplu cele cu privire la obiective sau teme specifice.

Forumul politic la nivel înalt pentru dezvoltare durabilă al ONU este principalul for în acest context și are un rol de supraveghere esențial în menținerea angajamentului politic și în facilitarea realizării unei analize a progreselor și a celor mai bune practici, inclusiv a formulării unor recomandări de acțiuni viitoare la nivel național sau internațional. Forumul ar putea să valorifice pe deplin experiența Parteneriatului mondial pentru o cooperare eficace în scopul dezvoltării, care oferă metodologii utile, printre care se numără dialogul multiparticipativ la nivel de țări și colectarea și monitorizarea datelor, și care demonstrează potențialul transformator pe care un proces de monitorizare incluziv îl are asupra comportamentelor și nivelurilor de ambiție. Ar trebui remarcat faptul că o serie de alte organisme sectoriale ale ONU pot oferi contribuții importante pentru monitorizarea și evaluarea agendei pentru perioada de după 2015 și monitorizează deja punerea în aplicare a angajamentelor internaționale existente. Raportul privind dezvoltarea durabilă la nivel mondial ar putea oferi o imagine de ansamblu cuprinzătoare a progreselor înregistrate. Ar trebui luate în considerare și lucrările Forumului de cooperare pentru dezvoltare, iar diferitele organisme ale ONU ar trebui să se înscrie într-o abordare de raportare unică la nivelul ONU.

În cadrul eforturilor mai ample de asigurare a unei monitorizări și evaluări solide, ar trebui modernizat cadrul de măsurare al OCDE/CAD și acesta ar trebui să contribuie la agenda pentru perioada de după 2015 prin asigurarea urmăririi coerente a finanțării externe pentru toate obiectivele de la nivel mondial. De asemenea, acest cadru ar trebui să valorifice în mod corespunzător celelalte tipuri de

finanțare decât subvențiile și să stabilească stimulentele adecvate pentru furnizarea de finanțare pentru dezvoltare. Reuniunea la nivel înalt a CAD din decembrie 2014 a înregistrat progrese în adaptarea la practica actuală a finanțării externe destinate dezvoltării și în eliminarea factorilor care descurajează acordarea de împrumuturi țărilor care au cel mai mult nevoie de acestea. Este necesară continuarea înregistrării de progrese în ceea ce privește direcțiile de lucru restante.

Pentru ca monitorizarea, revizuirea și răspunderea să fie eficace, sunt necesare date fiabile și indicatori cu rol informativ cu privire la progresele înregistrate, care să poată fi comparați între țări și regiuni. Ar trebui instituit un set de bază de indicatori adecvați și orientați spre rezultate, care să nu se limiteze la PIB și care să permită o măsurare atât cantitativă, cât și calitativă a progreselor. Comisia Europeană sprijină propunerea SGONU de a elabora indicatori prin intermediul unui proces condus de experți bazat pe sistemul ONU, la care UE este pregătită să contribuie. Rapoartele privind progresele înregistrate ar trebui să se bazeze pe date deschise, fiabile și furnizate în timp util, care să fie extrase în principal din sistemele naționale de statistică și care, atunci când este posibil, să fie defalcate pe niveluri și pe grupuri.

Pentru a realiza acest obiectiv, este necesară îmbunătățirea disponibilității și a calității datelor. Ar trebui valorificate oportunitățile oferite de progresul tehnologic, în special de noile tehnologii ale informației și comunicațiilor, de a exploata volume mari de date („date masive”) și de a consolida monitorizarea în timp real și colectarea de date defalcate. Pe lângă datele socioeconomice, pot fi utile și informațiile geospațiale (cum ar fi datele extrase din programul Copernicus al UE, Sistemul de sisteme globale de observare a pământului și Sistemul global de observare a climei), precum și monitorizarea la fața locului. Tendința înregistrată la nivel mondial de a asigura o mai mare deschidere a datelor reprezintă o oportunitate de îmbunătățire a transparenței, a eficienței guvernării, a unui proces de elaborare a politicilor bazat pe dovezi și a răspunderii.

O „revoluție a datelor” – transformarea modului în care datele sunt produse și utilizate pentru a stimula dezvoltarea durabilă – ar spori transparența și accesul publicului, ar consolida calitatea și comparabilitatea statisticilor oficiale naționale și ar valorifica potențialul oferit de activitățile de cercetare și de tehnologie pentru colectarea și analizarea datelor. Urmărirea progreselor înregistrate trebuie să poată fi realizată în așa fel încât să nu reducă nivelul de ambiție al agendei în materie de transformare, inclusiv în cazul țărilor cel mai puțin dezvoltate. Sunt necesare un efort suplimentar și abordări inovatoare pentru a colecta datele în contextele fragile și afectate de conflicte.

UE își menține angajamentul față de instituirea și punerea în aplicare a unui proces de monitorizare, răspundere și revizuire solid și ambițios. Lecțiile desprinse din Strategia Europa 2020 ar putea fi utile pentru monitorizare și evaluare, întrucât UE a instituit o serie de indicatori pentru a determina progresele înregistrate de statele membre și a le compara și pentru a oferi consultanță statelor membre astfel încât să le ajute să își accelereze progresele în direcția atingerii Țintelor specifice.

V. CALEA DE URMAT

Pe baza concluziile anterioare ale Consiliului privind o Agendă favorabilă transformării pentru perioada de după 2015, prezenta comunicare va contribui la stabilirea pozițiilor pe care la va adopta UE în pregătirea Celei de a treia conferințe privind finanțarea pentru dezvoltare, care va avea loc la Addis Abeba, în iulie 2015, și a Reuniunii la nivel înalt a ONU privind perioada de după 2015 de la New York, din septembrie 2015. Prezenta comunicare va contribui, de asemenea, la pregătirea Celei de a douăzeci și una conferințe a părților la Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite asupra

schimbărilor climatice, care va avea loc la Paris, în decembrie 2015. UE și statele sale membre vor continua să elaboreze poziții comune mai detaliate în cursul negocierilor, astfel încât UE să exprime un punct de vedere unitar²⁰.

UE este hotărâtă să joace un rol constructiv în cadrul negocierilor interguvernamentale pe tot parcursul anului 2015 și să contribuie la adoptarea unei agende care să fie cu adevărat transformatoare. Comisia Europeană este pregătită să își joace rolul care îi revine în implementarea deplină a acestei agende, atât în cadrul UE, cât și prin acțiunile sale externe, beneficiind de asistența Serviciului European de Acțiune Externă, atunci când este cazul, și în cooperare cu toți partenerii săi.

²⁰ A se vedea 16827/14, „O agendă favorabilă transformării pentru perioada de după 2015”, 16 decembrie 2014.